

Standardbetegnelse - DDKM: 2.6.2. Hånd og uniformshygiejne	Dokumentstyring: SBSYS sagsnr. : 29.00.00-P23-2-19 Delforløb: Hygiejne	Gyldighedsperiode: Juni 2021 - Juni 2024
Anvendelsesområde og målgruppe: Alle som arbejder i Ældre & Sundhed	Godkendt af: Team Ledelse Godkendelsesdato: 15. juni 2021	Version: 1.0
Dokumentansvarlig: Folkesundhed & Udvikling - Kvalitetskonsulent	Dokumentrevision: April 2024	Dokumenttype: Klinisk Retningslinje

Generelle infektionshygiejniske retningslinjer

Hånd- og uniformshygiejne

Indholdsfortegnelse – Generelle hygiejniske forholdsregler

1. Formål	2
2. Definitioner	2
Generelt håndhygiejne	3
Forudsætninger for at udføre en korrekt håndhygiejne	5
Forholdsregler ved håndsår/skinne	5
3. Fremgangsmåde ved håndhygiejne	5
Håndtering af personlig desinfektionsflaske	5
Hånddesinfektion	5
Metode til korrekt udført hånddesinfektion	6
Metode til korrekt håndvask	7
Håndhygiejne hos borger, besøgende og leverandører	7
I VAR er hygiejnen beskrevet under alle procedurer, disse skal overholdes.	8
Uniformsetikette	8
Påsætning af ID-kort på arbejdsbeklædning	9
Anvendelse af fodtøj	9
Beskyttelse af arbejdsbeklædning	9
Anvendelse af special tunika eller stofforklæde ved håndtering af mad og drikke i køkkener, på plejecentre	10
Værnemidler omfatter	10
Påtagning og aftagning af engangsplastforklæde	11
Påtagning af heldragt og ansigtsbeskyttelse	11
Arbejdsopgaverne gennemtænkes og tilrettelægges hygiejnisk forsvarligt	12
4. Ansvar og organisering	12
5. Kvalitetsovervågning	12
6. Referencer	12

Generelle infektionshygiejniske retningslinjer

Hånd og uniformshygiejne

Smittekæden som kan brydes ved korrekt udført håndhygiejne

1. Formål

- Generelle hygiejniske forholdsregler skal forebygge og reducere risikoen for smittespredning og infektioner.
- Hånd- og uniformshygiejne udføres, således at smitte- og infektionsrisikoen mindskes.

2. Definitioner

Immunforsvar: Kroppens evne til at bekæmpe infektion.

Smittekilde: Er det sted hvor mikroorganismen lever. Det kan være hos mennesker (raske som syge smittebærere), i organisk materiale, snavs, støv, vand/væsker eller fødevarer.

Smitteudgang: Bakterier skal bruge en vej for at komme ud af den smittede person, før de kan sprede sig til andre personer. Veje ud af kroppen kan være nys, host og kropsvæsker som blod og pus.

Smittevej: Skadelige mikroorganismer behøver en vej for at komme fra person til person. Det kan være gennem berøring eller via dråber/luft.

Smitteindgang: Mikroorganismer kan komme ind i kroppen igennem maden, som vi spiser indånding af aerosoler (meget små dråber, der svæver i luften), åbne rifter eller sår eller via hænderne.

Smittemodtager: En person, hvis immunforsvar ikke er i stand til at modstå bakterien og dermed kan infektion opstå. En person kan være rask smittebærer uden at der opstår infektion.

Direkte kontaktsmitte: Overførsel af smitte ved fysisk, direkte kontakt mellem smitekilden og den modtagelige person.

Indirekte kontaktsmitte: f.eks. via håndtag, lyskontakter, vandhanegreb, sengehest, sengelinned, beklædning m.m. Luftbåren ved støv og dråber (host og nys).

Blodoverført smitte: Overførsel af smitte ved kontakt med blod.

Håndhygiejne: Er en samlet betegnelse for de procedurer, der enten dræber eller reducerer den transiente mikrobielle flora samt evt. reducerer den resistente mikrobielle flora. Håndhygiejne kan udføres som hånddesinfektion, håndvask, håndvask med kirurgisk desinfektion, kirurgisk hånddesinfektion. Håndhygiejne kan suppleres med brug af medicinske engangshandsker.

Hånddesinfektion: Er indgnidning af et alkoholbaseret eller et andet egnet hånddesinfektionsmiddel på synligt rene og tørre hænder, håndled og underarme. Målet med hånddesinfektion er at dræbe den transiente mikrobielle flora og reducere den resistente mikrobielle flora.

Hånddesinfektionsmiddel: Er ethanolbaseret desinfektionsmiddel, som kan dræbe den transiente og reducere den resistente mikrobielle flora.

Håndvask: Er den mekaniske bearbejdning af hænder, håndled og underarme med vand og håndsæbe. Ved håndvask reduceres den transiente mikrobielle flora. Skal altid efterfølges af hånddesinfektion.

Håndsæbe: Er et produkt, som er egnet og bestemt til at komme i kontakt med huden, og som sammen med vand, har smudsløsende egenskaber. Håndsæbe skal være flydende eller have form af vaskecreme.

Ren procedure: Er en handling, hvor målet er at forebygge, at der tilføres potentielt sygdomsfremkaldende mikroorganismer til patienten/borgeren eller genstande/omgivelser via medarbejderens hænder, håndled, underarme og/eller via omgivelser. Rene procedurer indebærer en begrænset, men acceptabel risiko, for kontaminering af personalets hænder, håndled og underarme og/eller genstande/omgivelser.

Uren procedure: Er en handling, hvor der er risiko for kontaminering af medarbejderens hænder, håndled og underarme og/eller genstande/omgivelser med potentielt sygdomsfremkaldende mikroorganismer

Arbejdsbeklædning: Tøj der er udleveret af arbejdsstedet til brug for at forebygge smitteoverførsel.

Værnemidler: Er udstyr der beskytter mod smitte og forhindrer videregivelse af smitte. Fx handsker, engangs overtrækskittel, plastforklæde, visir, kirurgisk maske og beskyttelsesbriller.

Generelt håndhygiejne

Den vigtigste enkeltstående faktor for at forebygge kontaktsmitte og dermed afbryde smitteveje, er korrekt udførelse af håndhygiejne.

Tilgængelighed af faciliteter til håndhygiejne:

- Ved bevilling af kommunal hjælp til borgere, stiller Visitation, Ældre & Sundhed krav om anskaffelse af flydende sæbe samt køkkenrulle.
- Ved første besøg hos borgeren medbringes borgerpjece 'Fra hjem til arbejdsplads.' Således informeres borgeren mundtligt samt skriftligt om krav i forhold til indkøb af sæbe og engangspapir mm.
- Der skal anvendes engangsbeholdere til sæbe. Sæbebeholder skal være med pumpefunktion.
- Der skal anvendes flydende sæbe, der ikke indeholder farvestoffer, parfume, parabener eller unødvendige kendte allergener.
- Engangshåndklæder/køkkenrulle beskyttes mod sprøjt og stænk.
- Køkkenrulle opbevares i en plastikpose for at beskytte papiret mod forurening. Inden håndvask påbegyndes krænges posen ned, hvorefter hænderne vaskes og tørres. Posen lukkes derefter om køkkenrullen, og hænderne desinficeres med hånddesinfektionsmiddel.

Sæbe

- Der anvendes flydende sæbe, der ikke indeholder farvestoffer, parfume, parabener eller unødvendige kendte allergener.
- Sæbebeholder skal være engangsbeholder med pumpefunktion. Studsen må ikke berøres. Derved undgås forurening af sæbe og beholder, samt risiko for opformering af mikroorganismer.

Engangshåndklæder

- Der anvendes engangshåndklæder eller køkkenrulle.

Dispensere/holdere

- Der anvendes fastmonterede dispensere til håndsæbe og hånddesinfektionsmiddel.
- Dispensere skal være udformet, så berøring af studs undgås.
- Beholdere til sæbe og desinfektionsmiddel må ikke genfyldes, men skal kasseres efter brug.
- Dispensere til engangshåndklæder skal beskytte mod forurening ved direkte berøring samt sprøjt og stænk.

Nitrilhandsker

- Nitrilhandsker skal være testet og godkendt til det kemi og biologi, der anvendes i Lolland Kommune, Ældre & Sundhed. Handskerne skal kunne tages ud af beholderen, uden at de øvrige handsker forurenes.
- Holdere til handskekasser anbefales fastmonteret ved håndvaskeområdet, eller der hvor pleje og behandling foregår.
- Dispenser skal være udformet med glatte flader, så de er nemme at rengøre, skal tåle rengøring og desinfektion.

Vandhaner og brusehoved/slange

Vandhaner skal kunne betjenes, så risikoen minimeres for forurening af hænderne før håndvask, under og efter håndvask, når der henholdsvis åbnes og lukkes for vandet.

Varmt vand: Vandet i varmtvandsbeholder bør holdes på 58-59 C.

Varmt vand: Vandtemperaturen ved fjerneste tapsted bør ikke være under 50 C, gerne 55 grader, og temperaturen skal opnås efter 10-20 sekunder.

Koldt vand: Vandet skal holdes under 20 C. Optimal drikkevands temperatur er 12 C.

- Vandhaner skal holdes synligt rene. Perlatorer (gitter monteret på vandhanestuds til at fordele vandstrålen) skal fremstå synligt rene.
- Perlatorer skal kunne afmonteres uden brug af værktøj og afkalkes, når der er synlige kalkaflejringer på gitteret. Strålesamlere/perlatorer skal kunne afmonteres og rengøres/afkalkes hver 3. måned.

Vandkvalitet

Anbefaling for kvaliteten af vandet til håndvask.

- Koldt vand til håndhygiejne skal have drikkevandskvalitet.
- Tempereret vand til håndhygiejne må ikke indeholde potentielt patogene mikroorganismer.
- Vand skal anvendes i rindende form og være tempereret.
- Patogene mikroorganismers forekomst i vand skal forebygges ved at koldt og varmt vand fremføres separat til tappestedet, eller vand opvarmes decentralt ved tappestedet.

Håndvaske

- Håndvaske bør være uden bundprop og udformet, så de er nemme at holde rene.
- Håndvaske bør være udformet, så det er muligt at vaske hænder uden at berøre siderne eller vandhanen.
- Håndvaske bør være forbeholdt til håndhygiejne.

Hånddesinfektionsmiddel

- Der anvendes hånddesinfektionsmiddel, der er vurderet og fundet egnet af Central Enhed for Infektionshygiejne, Statens Serum Institut.
- Hånddesinfektionsmiddel skal indeholde ethanol 70-85 % samt et hudplejende middel.
- Hånddesinfektionsmiddel, der dispenseres i form af gel, skal indeholde 80-85 % ethanol samt et hudplejende middel.
- Brandtilsynets krav til opbevaring og opsætning af hånddesinfektionsmidler, der indeholder brandfarlige væsker skal overholdes.
- Håndhygiejnefaciliteter skal være tilgængelige i umiddelbar nærhed af de steder, hvor der udføres rene og urene opgaver. Såfremt ophængte spritdispenserer ikke er muligt eller sikkerhedsmæssigt forsvarligt, anvendes personbåren hånddesinfektion.
- I bør forefindes en 600ml hånddesinfektionsmiddel i alle biler, denne opbevares i døren i førerside. Denne anvendes inden indstigning. Påsæt dato ved anbrud.

Håndhygiejne information

Borger, pårørende, frivillige og leverandører instrueres i og tilskyndes til håndhygiejne og have mulighed for at gennemføre denne.

- Informeres om vigtigheden af egen håndhygiejne.
- Informationen bør indeholde oplysninger om, hvordan og hvornår håndhygiejne udføres, med særlig vægt på håndvask efter toiletbesøg og før spisning.
- Sengeliggende borgere med diarre eller anden smitsom sygdom instrueres i og tilbydes mulighed for hjælp til korrekt håndhygiejne.
- Pårørende som deltager i plejen skal instrueres i håndhygiejne og brug af handsker af de ansvarlige medarbejdere.

Forudsætninger for at udføre en korrekt håndhygiejne

- **Velplejede hænder** med hel og glat hud er en forudsætning for at kunne udføre en korrekt håndhygiejne.
- **Arbejdsbeklædning** med korte ærmer.
- **Smykker:** Alle ansatte med direkte og indirekte kontakt til borgere, må ikke bære ure, armbånd, fingerringe (inkl. vielsesringe) og andre smykker på hænder og underarme.
- **Armskinner**, forbindinger og andet må ikke bæres fra under albue niveau.
- **Neglene** skal være korte og synligt rene, og uden neglelak og kunstige negle.
- **Hel hud**, uden sår på hænder, håndled og underarme. Brug hudplejemiddel flere gange dagligt.

Forholdsregler ved håndsår/skinne

Teamleder tager evt. i samråd med hygiejnesygeplejersken, stilling til, om medarbejdere med håndskinne eller sår på hænder eller håndled/underarme, kan have borgerkontakt eller udføre rene eller urene procedurer.

- Håndskinne aftages ved kontakt med borger eller borgers udstyr.
- Er såret rent, kan det dækkes med forbindelse, og der skal ved enhver borgerkontakt eller ved rene og urene procedure, anvendes handsker.
- Forbinding og handsker skal skiftes mellem hver procedure og efterfølges af hånddesinfektion.

Tatoveringer: Samme forholdsregler gælder ved nye tatoveringer på hænder eller håndled/underarme.

Silver splints hjælpemiddel: Ved borgerkontakt samt ved kontakt med træningsudstyr, aftages ringene. Ved kontorarbejde må ringene påtages inde på kontoret, efter hånddesinfektion og desinfektion af ringene.

Håndhygiejne udføres før og efter aftagning af Silver Splints. Silver Splints ringene desinficeres ved af og påtagning med Ethanol desinfektionsklude.

3. Fremgangsmåde ved håndhygiejne

Hånddesinfektion er førstevalg

Hånddesinfektion anvendes når hænder, håndled/underarme er synligt rene og tørre.

Håndtering af personlig desinfektionsflaske

- Hånddesinfektionsflasken opbevares i den ene lomme i arbejdsuniformen/bukselommen.
- Tages fra lommen med en hånd og der hældes så meget sprit som nødvendigt i den anden hånd.
- Herefter lukkes flasken og lægges tilbage i samme lomme.
- Herefter desinficerer du dine hænder.

Hånddesinfektion

Før rene procedurer eksempler:

- Før kontakt med borger eller borgers udstyr for at undgå evt. overførsel af smitte via medarbejders hænder.
- Før håndtering af rent udstyr i skabe/skuffer/inventar.
- Før håndtering af rent service, rengøringsudstyr, træningsudstyr.
- Før sårprocedurer, før håndtering af CVK, kateter eller lignende udstyr, før håndtering af medicin. (Der dispenseres med pincet og rene hænder)

- Før hjælp til indtagelse af mad og drikke.

Efter urene procedurer eksempler:

- Umiddelbart efter besøg, pleje- eller træningsopgaver hos borger for at undgå at viderebringe en evt. smitte via personalets hænder.
- Umiddelbart efter kontakt med urene hjælpemidler, træningsudstyr, tastaturer, telefoner, urent vasketøj, opsamling fra gulv, hvis hænderne ikke er synligt urene.
- Umiddelbart efter kort tids handskebrug har man tørre hænder, men der sker en opformering af bakterier i det fugtige miljø under handsken, og handsker er ikke 100 % tætte. Desinfektion af hænderne fjerner effektivt disse bakterier.
- Umiddelbart efter håndvask.
Håndvask fjerner en del af de bakterier, vi har på hænderne, men ikke dem alle sammen. Hånddesinfektion dræber de bakterier, vi samler op med hænderne, og er således langt mere effektiv end en håndvask.
- Der skal altid udføres hånddesinfektion, når du kommer ind i en bygning og når du forlader den igen.

Metode til korrekt udført hånddesinfektion

Hænderne er våde af sprit og der gnides i mindst 30 sekunder

1. Tag en tilpas mængde af desinfektionsmidlet til, at alle fladerne på hænderne bliver fugtige.

2. Gnid hænderne mod hinanden.

3. Højre håndflade over venstre håndryg og venstre håndflade over højre håndryg.

4. Håndflade mod håndflade med fingrene flettet.

5. Bagsiden af fingrene mod modsatte håndflade, hvor fingrene griber ind i hinanden.

6. Bearbejd venstre hånds tommelfinger med højre håndflade og modsat.

7. Bearbejd venste håndflade med højre hånds fingre og modsat.

8. Bearbejd med roterende bevægelse begge håndled.

Håndvask

- Vask hænder på de rette tidspunkter:
  - Når du møder på arbejde (hænder vaskes, inden du har afsat vira/bakterier til alle dine kollegaer)
  - Når du har været på toilettet.
  - Når du har pudset næse.
  - Før du tager mad i køleskabet eller fra bordet.
  - Inden du tager rent service.
  - Før du håndterer mad.
- Når du kommer hjem fra arbejde, indkøbstur, sport (hænder vaskes, før du afsætter vira/bakterier i hele huset.)
- Hånddesinfektion af hænderne, når du ikke kan vaske dem, samt efter håndvask.
- Hånddesinfektion kan ikke anvendes som erstatning for håndvask på toilettet.
- Håndvask foretages altid efter toiletbesøg.
- Vær opmærksom på at dørhåndtag er meget urene, også når du går ud fra toilettet.
- Der skal altid udføres hånddesinfektion inden der tages mad fra buffet i kantinen.

Metode til korrekt håndvask

- Hænderne gnides med sæbe i min. 15 sekunder.
- Du skal altid afslutte håndvask med en hånddesinfektion.

1. Fugt hænder og håndled i tempereret vand, inden sæbe påføres.

2. Sæben fordeles på håndfladen, mellem fingrene, fingerspids, på håndrygge og omkring håndleddene.

3. Vask højre hånds håndflade mod venstre hånds håndryg og omvendt med flettede fingre.

4. Vask håndflade mod håndflade med flettede fingre.

5. Vask bagsiden af fingrene med modsatte hånds håndflade med lukkede fingre.

6. Grib og roter højre hånd om venstre hånds tommelfinger – og herefter modsatte hånd.

7. Vask begge håndled.

8. Skyl hænderne grundigt i rindende vand. Dup hænderne tørre i et engangshåndklæde, og brug det derefter til at lukke vandhanen.

Håndhygiejne hos borger, besøgende og leverandører

- Borgere og pårørende informeres om vigtigheden af egen håndhygiejne.
- Informationen bør indeholde oplysninger om vigtigheden af håndhygiejne, hvordan det udføres og hvornår – med særlig vægt på håndvask, efterfulgt af hånddesinfektion.
- Der arbejdes altid fra rent til urent.
- Alle der kommer på plejecentrene skal udføre hånddesinfektion ved indgangen til centret.
- Der udføres altid hånddesinfektion når plejecenteret forlades, for ikke at tage smitte med ud fra plejecenteret.
- Der er opsat hånddesinfektion i alle fællesrum på plejecentre som kan benyttes ved fælles arrangementer.

Håndhygiejne på træningsenheder

- Brugere af træningscentre skal inden brug af træningscentres redskaber udføre håndhygiejne med hånddesinfektion 85%.
- Efter træning udføres igen hånddesinfektion inden enheden forlades.

Håndhygiejne hos frivillige

- Frivillige der har direkte borger kontakt eller kontakt med udstyr, køkken, samt ved håndtering af mad m.m. skal informeres og vejledes.

Hudpleje

- Det anbefales, at der veksles mellem flere forskellige cremer for at undgå allergi og eksemmer. Brug gerne creme med højt vandindhold.
- Husk altid at beskytte dine hænder - også derhjemme.

1.

Hudplejemiddel skal anvendes efter behov, for at forebygge hudirritation og for at bevare hudens barrierefunktion.

2.

Før påføring af hudplejemiddel skal hænderne være rene og tørre.

3

Det anbefales at anvende hudplejemiddel før påbegyndelse af arbejdsdagen, i pauser, samt efter arbejdsdagen.

Nitrilhandsker

- Skal tages fra posen/holderen med rene og tørre hænder.
- Må ikke opbevares direkte i lommerne på uniformen eller ligge ubeskyttet i bilerne.
- Skal pakkes i små plastikposer til brug hos borgerne, undtagen ved visiteret hjælp til personlig pleje, her medbringes hele æsker.
- Benyt handsker, hvor der er risiko for forurening af hænderne.
- Hænderne skal være rene og tørre, når handskerne tages på.
- Handsker skal altid bruges, hvis der er risiko for at komme i kontakt med blod, sekreter (fx sårsekret) og ekskreter (fx opkast, urin, afføring).
- Benyt handsker ved vådt arbejde. Herunder vask af doseringsæsker til medicin.
- Skiftes mellem procedurer.
- Der udføres håndhygiejne mellem skift af handsker.
- Skiftes hvis de perforeres eller på anden måde beskadiges.
- Undgå at bruge hudplejemiddel umiddelbart inden brug af handsker.

Håndhygiejne efter brug af handsker

- Hvis hænderne er tørre efter handskebrug, anvendes hånddesinfektion.
- Hvis hænderne er fugtige eller synligt forurenede, anvendes håndvask efterfulgt af hånddesinfektion.

I VAR er hygiejnen beskrevet under alle procedurer, disse skal overholdes.

1. Handsker

- Ydersiden af handskerne er forurenede!
- Tag fat i ydersiden af handskens med den anden hånd – træk af.
- Behold den aftagne handske i den behandskede hånd.
- Skub fingeren ind under den og træk af.
- Bortskaffes direkte i affaldspose.
- Udfør håndhygiejne.

Uniformsetikette

Alle medarbejdere med borgerkontakt i Personlig & Praktisk hjælp, Team Sygepleje samt rehabilitering skal anvende arbejdsbeklædning.

Det rene arbejdsbeklædning påtages hver dag i garderoben på arbejdsstedet.

Korrekt håndtering af rent tøj indebærer:

- Rent tøj skal opbevares rent og skal tilgås som rent, forudgået af korrekt udført hånddesinfektion.
- Tabes et tekstil på gulvet eller forurenes det på anden måde, skal det håndteres som urent.
- Udfør håndhygiejne inden der tages rent tøj fra tøjbutikken.
- Scan arbejdsbeklædning.

- ID-kort: Kortet er personligt, skal bæres synligt og må ikke lånes ud til andre. Formålet er at vise borgerne, at kortets indehaver er ansat i Lolland Kommune.
- Medarbejdere skal fremstå rene og velplejet dvs. tage bad/afvaskes på kroppen flere gange om ugen inkl. hårvask.
- Hår længere end til skulderne, skal være samlet på en måde, så det ikke kan bevæge sig uhensigtsmæssigt.
- Smykker må ikke bæres på hænder og arme (gælder også vielsesringe og ure). Halskæder og øreringe skal være korte og sidde tæt til kroppen. Piercing skal være små og diskrete.

- Hænder skal være:

- Rene og hele
- Negle skal være rene, hele og kortklippede.
- Neglene må ikke være længere end fingerspidserne.
- Neglelak, neglesmykker, gelenegle og kunstige negle må ikke anvendes.
- Brug af parfume, deodorant samt cremer indeholdende parfume, bør undgås i arbejdstiden af hensyn til allergikere og borgere med vejrtrækningsproblemer.
- Det er ikke tilladt at gå i arbejdsbeklædning privat.
- Hovedtørklæde, skal bindes og sættes fast med sikkerhedsnål, således at snip gemmes under arbejdsbeklædning. Anvendes kun på arbejdet og skiftes før og efter arbejdstid.
- Privat T-shirt/undertrøje skal dækkes af arbejdsbeklædning.
- Andet privat tøj må ikke benyttes som supplement til arbejdsbeklædning.
- Fleecetrøje/sjælevarmer/jakke, skal tages af ved kontakt til borgere eller ved kontakt med udstyr. Inden aftagning udføres håndhygiejne, så overtøj ikke forurenes fra hænderne.

Påsætning af ID-kort på arbejdsbeklædning

Der skal altid bæres synligt ID-kort:

- For at mindske forurening af ID-kort, skal dette placeres ved halskant eller brystlomme.
- Kortet placeres aldrig nede i lomme ved hoften.

Anvendelse af fodtøj

- Fodtøj skal så vidt muligt være skridsikkert, støtte foden, sidde fast på foden samt være uden høje hæle.
- Det anbefales, at anskaffe fodtøj, der kun anvendes på arbejdet, samt at fodtøjet kan tåle vask i vaskemaskine.
- Medarbejdere i udekørende grupper anbefales at medbringe indendørssko til brug i borgernes hjem.
- Medarbejdere der kommer i borgernes hjem, må ikke gå på strømpedefødder i hjemmet, af hensyn til videre smittespredning.

Opbevaring af indendørs fodtøj mellem hver borger

- Indendørs fodtøj, der medbringes mellem hver borger, skal opbevares forsvarligt under transport i en plastikpose, således at sko ikke forurener andre genstande under kørslen mellem borgerne.
- Der må ikke opbevares andre ting sammen med skoene.
- Plastikposen skal kasseres efter hver arbejdsdag. Såfremt der anvendes en stofpose, må det sikres at der ikke er gennemtrængelighed af fugt fra sko via denne pose.

Vikarer og andre medarbejdere uden fast arbejdsbeklædning

Får udleveret et sæt tøj i det team, hvor afløseren er samme dag, og det skal lægges til vask ved vagtens afslutning.

For andre der ikke anvender arbejdsbeklædning og kommer på hjemmebesøg. Der bør anvendes beklædning med korte ærmer, der skiftes dagligt og tåler vask ved minimum 60°C. Korte ærmer sikrer, at der kan udføres korrekt håndhygiejne. Desuden bør der være adgang til værnemidler.

Enkelte Team afhenter arbejdsbeklædning på en matrikel, hvorefter medarbejder medbringer arbejdsbeklædning til skiftende arbejdssteder. Her skal arbejdsbeklædningen altid transporteres i rene poser, således at der ikke sker forurening under transporten.

Beskyttelse af arbejdsbeklædning

Arbejdsbeklædning skal beskyttes af et engangsplastforklæde ved:

- arbejdsopgaver/procedurer, hvor der er risiko for forurening, for at arbejdsbeklædningen bliver våd, eller for stænk og sprøjt.
- ved risiko for forurening med blod, sekreter og ekskreta eller andet biologisk materiale.

Der udføres håndhygiejne inden plastikforklæde tages op fra kassen.

Beskyt arbejdsbeklædning i de relevante situationer. Skift til ren arbejdsbeklædning så snart som muligt, hvis det er blevet tilsmudset.

Beskyttelse af arbejdsbeklædning

Rengøring af toilet og badeværelse: Her gælder at alle anvender engangsplastforklæde og nitrilhandsker ved rengøring, uanset om det er plejepersonale eller rengørings personale der udfører dette. Da stink og sprøjt vil udgøre en smitte risiko via uniform.

Anvendelse af speciel tunika eller stofforklæde ved håndtering af mad og drikke i køkkener, på plejecentre

- Sundhedsmedarbejdere der tilbereder og udportionere mad på plejecentre, skal anvende speciel Tunika eller stofforklæde.
- Andre personer der tilbereder eller udportionere mad anvender stof- eller engangsplastforklæde eks. frivillige på plejecentre eller træningscentre, personale i kantine.

Kirurgiskmaske og visir anvendes for at beskytte brugeren mod stænk og sprøjt med menneskelige udskillelser ved pleje eller procedurer, hvor der er risiko for forurening med mikroorganismer fra dråber eller aerosoler.

Når man anvender kirurgiskmaske for at undgå smitte via stænk og sprøjt fra borgeren, bør man også anvende beskyttelsesbriller eller visir. Det er u hensigtsmæssigt at beskytte næse og mund med et kirurgiskmaske ved risiko for sprøjt til ansigtets slimhinder uden også at beskytte øjnene.

Anvendelse af ansigtsbeskyttelse

Situationer og tidspunkter, hvor medarbejdere anvender kirurgiskmaske og / eller visir.

- Ved symptomer på en Covid-19 eller mistanke om Covid-19 bæres altid kirurgiskmaske og visir.
- Ved pleje af borgere med luftvejssygdomme, hoste/ekspektorat med videre.
- Ved pleje af borgere med mave-tarminfektion med tynd afføring og/eller opkast.
- Ved mundstimulation af borgere med henblik på genoptræning.
- Ved skift/skylning af sår, hvor der er risiko for stænk/sprøjt til ansigtet.
- Ved brusebad
- Ved tand- og mundpleje.
- Ved sugning i luftvejene.

Værnemidler omfatter

Heldragt, handsker, forklæde, kirurgiskmaske og briller eller visir.

- Værnemidler skal anvendes for at undgå forurening
- Værnemidler er personlige og til engangsbrug.
- Værnemidler skal kasseres efter brug.

Der skal altid udføres håndhygiejne, inden påtagning, inden aftagning og efter aftagning af værnemidler.

3. Beskyttelsesbriller eller visir

- Forsiden af briller eller visir er forurennet
- Fjern brillerne eller visiret ved at berøre "de rene" stænger.
- Bortskaffes direkte i affaldspose.
- Udfør håndhygiejne.

4. Maske eller åndedrætsværn

- Forsiden af maske eller åndedrætsværn er forurennet – undgå berøring!
- Grib i nederste, dernæst øverste bånd/elastik og fjern masken/åndedrætsværnet.
- Bortskaffes direkte i affaldspose.
- Udfør håndhygiejne.

Påtagning og aftagning af engangsplastforklæde

- Der udføres hånddesinfektion inden plastikforklæde tages op fra kassen.
- Der kan efter udført hånddesinfektion anvendes rene handsker til aftagning af engangsplastforklæde, hvis det skønnes, at det er forurenet andre steder end foran.
- Der udføres hånddesinfektion efter aftagning, hvis hænder er synligt rene og tørre. Ellers udføres der håndvask efterfulgt af hånddesinfektion.

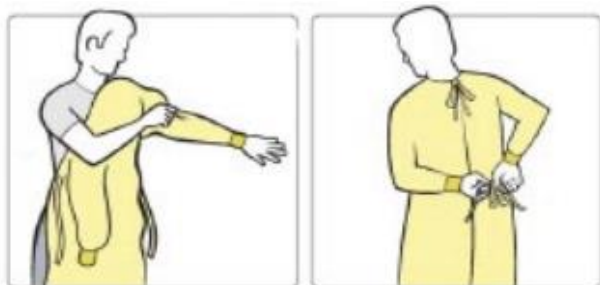

2. Engangsplastforklæde

- Forsiden på plastforklædet er forurenet!
- Tag halsstroppen over hovedet og hold fast på indersiden af plastforklædet.
- Fjern plastforklædet ved at løsne båndet fra taljen.
- Plastforklædets inderside skal vende udad.
- Hold plastforklædet væk fra kroppen og fold det sammen.
- Bortskaffes direkte i affaldspose.
- Der udføres håndhygiejne.

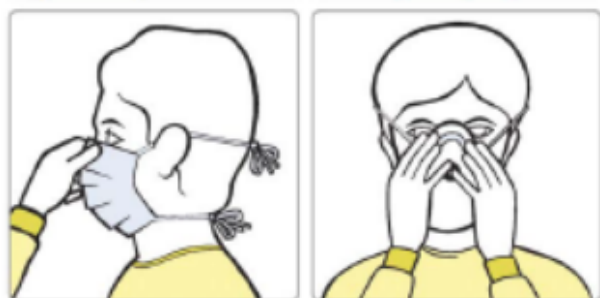
Påtagning af heldragt og ansigtsbeskyttelse

Der skal altid udføres håndhygiejne, mellem påtagning af hvert værnemiddel.

1. Engangsovertrækskittel

- Kittlen skal dække hele kroppen, fra hals til knæ og ud til håndled, og være med manchetter.
- Lukkes på ryggen ved hals og talje.

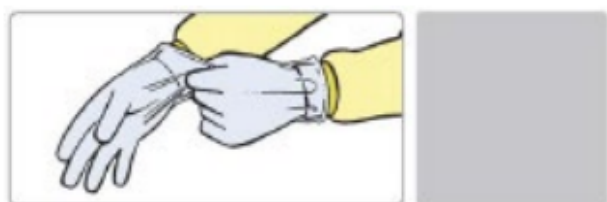
2. Kirurgisk maske eller åndedrætsværn

- Fastgør bånd eller elastik midt på hoved og hals.
- Tilpas næseklemmen til næseryg.
- Tilpas masken til ansigtet og under hagen.
- Udfør tilpasningskontrol af åndedrætsværn.

3. Briller eller visir

- Anbringes over øjne og ansigt og tilpasses.

4. Handsker

- Handsken skal dække kittlens manchetter.

Arbejdsopgaverne gennemtænkes og tilrettelægges hygiejnisk forsvarligt

- Fra rene til urene områder
- Rengøring sker efter Lolland Kommunes serviceniveau i et samarbejde mellem borger og medarbejder.
- Udstyr og instrumenter skal rengøres og desinficeres mellem hver borger.
- Udstyr der bruges hos samme borger skal rengøres ved synligt forurening. Altid straks rengøring og desinfektion, når der er forurening med blod, sekret, ekskret, ved opkast eller diarré.

Aftagning af arbejdsbeklædning efter endt arbejdsdag

- Tag arbejdsbeklædning af i garderoben på arbejdspladsen, når arbejdsstedet forlades, eller hvis du skal skifte til rent i løbet af dagen.
- Aftagning af tunika efter brug, så krop og ansigt ikke forurenes.
- Udfør hånddesinfektion, inden påtagning af privat tøj.
- Læg brugt arbejdsbeklædning i vasketøjssæk, for transport til vask.
- Hånddesinfektionsflaske placeres ved siden, i bunden af dit skab, så forurener den ikke det øvrige i skabet.
- Udfør hånddesinfektion.
- Der er ikke tilladt at hænge brugt arbejdsbeklædning på knager i omklædningsrum. Knager i omklædningsrum er til privattøj.

For yderligere information henvises til øvrige hygiejne retningslinjer.

4. Ansvar og organisering

Alle ledere og medarbejdere er ansvarlige for at kende og anvende det retningsgivne dokument.

Teamledere og medarbejdere er ansvarlige for information til borgere på plejecentre, pårørende, frivillige, leverandører, samt brugere i træningscentre for at mindske den generelle smittespredning.

5. Kvalitetsovervågning

- DDKM stiller krav om implementering af beskrivelse af arbejdsgange i forhold til hygiejne.
- Teamledere og sundhedsmedarbejdere kender deres opgaver og ansvar i relation til deres daglige arbejdsopgaver.
- Der gennemføres årligt en evaluering af om Teamledere og sundhedsmedarbejdere kan redegøre for, hvordan administrativ retningslinje anvendes.
- Metoderne kan være journalaudit, interview eller survey jf. årshjulet.

6. Referencer

- Ældre & Sundhed – Intra
- IKAS, den Danske Kvalitetsmodel, 2. version, juni 2014
- VAR Healthcare
- Statens Serum Institut:
  - Generelle forholdsregler i sundhedssektoren.
  - Supplerende forholdsregler ved infektion og bærertilstand i sundhedssektoren.
  - Håndhygiejne
  - Desinfektion i sundhedssektoren.
  - Håndtering af tekstiler til flergangsbrug i sundhedssektoren.
  - Rengøring i hospitals- og primær-sektoren.